

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit -Ured Premijera -Office of the Prime Minister
Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija za Statistike Kosova - Kosovo Agency of Statistics

Serijs 5: Socijalne Statistike

Rezultati Ankete o Upotrebi Informativno Komunikacionih Tehnologija 2019

AGJENCIA E STATISTIKAVE TË KOSOVËS
AGENCIJA ZA STATISTIKE KOSOVA
KOSOVO AGENCY OF STATISTICS

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit -Ured Premijera -Office of the Prime Minister
Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija za Statistike Kosova - Kosovo Agency of Statistics

Serijs 5: Socijalne Statistike

Rezultati Ankete o Upotrebi Informativno Komunikacionih Tehnologija 2019

Izdavač : *Agencija Statistike Kosova* (ASK)
Datum Publikacije : Decembar, 2019

© Agencija Statistike Kosova
Reprodukcija je ovlašćena pošto su odobrena materijalna srestva.
Veliki deo ovih informacija je dostupan na internetu,
webstranici ASK-a <http://ask.rks-gov.net>

Predgovor

Razvoj i upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija transformisali su savremeno društvo u "informaciono društvo". Njegova glavna karakteristika je ta što informaciono-komunikacione tehnologije igraju najvažniju ulogu kako u proizvodnji i ekonomiji, tako i u svim ostalim sferama života pojedinaca i društva u celini.

U 2017. godini Jedinica Statistika Životnog Standarda u ASK je sprovela po prvi put anketu IKT-a prema metodologiji Eurostata.

Ovo je treća publikacija zaredom o rezultatima upotrebe IKT-a od strane domaćinstava i pojedinaca, koja sadrži podatke za 2019. godinu kao i uporedivost sa prethodnim godinama.

Anketa je sprovedena na celoj teritoriji Republike Kosova u domaćinstvima i kategoriji pojedinaca 16-74 godine. Referentni period je bio tri meseca pre intervjuja. Podaci su prikupljeni metodom CAPI (tablet računara), direktnim intervjuisanjem domaćinstva.

Anketa u domaćinstvima je sprovedena u dvofaznom uzorkovanju, prva faza u odabiru uzorka u regionu i druga faza, uzorak u popisnim krugovima. Domaćinstva su odabrana metodom nasumičnog odabira. Veličina uzorka je bila 3750 domaćinstava i 3750 pojedinaca.

Stručnu podršku za sprovođenje ankete IKT-a 2018, obezbedila je GOPA preko projekta Eurostat-a, IPA 2015. Zahvaljujemo stručnjacima ovih organizacija za njihov doprinos. Od osoblja ASK-a na regionalnom nivou, zahvaljujemo se zaposlenima u regionalnim kancelarijama koji su doprineli prikupljanju podataka ankete IKT-a.

Komentari, primedbe ili predlozi vezani za ovu publikaciju su dobrodošli i mogu se poslati na elektronsku adresu: social@rks-gov.net.

Avni Kastrati – Direktor Odeljenja Socijalnih Statistika,
Naime Rexhepi – Šef Divizije Socijalnih Statistika,

Publikaciju su pripremili:

1. Hydai Morina - Službenik Statistika Životnog Standarda,
2. Marigona Ukaj - Službenica Statistika Životnog Standarda i
3. Ahmet Cakolli - Službenik za Dizajn,
4. Kumrije Beqiri - Službenici u Sektoru Diseminacije.

Decembar, 2019

Izvršni Direktor ASK-a,
Isa Krasniqi

Lista skraćenica

- ITK - Informaciono- Komunikaciona Tehnologija
- ASK - Agencija za Statistiku Kosova
- OSS - Odeljenja Socijalnih Statistika,
- CAPI - Prikupljanje Podataka Pomoću Računara

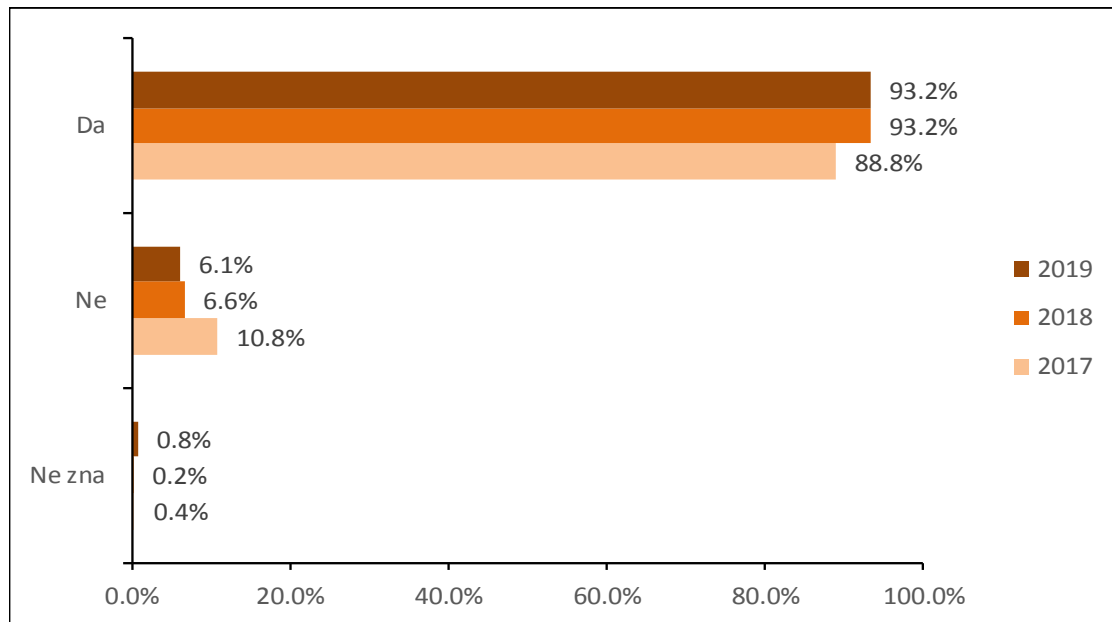
S a d r Ź a j

	Strana
1 Pristup u informaciono-komunikacionih tehnologija u domaćinstvima	5
1.1. Pristup internetu kod kuće ili stana	5
1.2. Upotreba interneta prema starosnim grupama	6
1.3. Korisnici Interneta prema polu	7
1.4. Vrsta pristupa internetu	8
2 Korišćenje interneta od strane pojedinaca 16-74. godina u 2019.godini	9
2.1. Korišćenje interneta poslednji put	9
2.2. Korišćenje interneta u poslednja 3 meseca	10
2.3. Korišćenje interneta nekoliko puta dnevno	11
2.4. Korišćenje uređaja za pristup internetu van kuće ili posla u poslednja 3 meseca	12
2.5. Korišćenje u privatne svrhe kloud (cloud) servisa za skladištenje podataka u poslednja 3 meseca	13
3 Korišćenje e-Uprave	14
3.1. Korišćenje interneta u privatne svrhe za javne usluge, vladine agencije ili upravu, tokom poslednjih 12 meseci	14
4 Korišćenje e-trgovine	15
4.1 . Kupovina ili narudžbina roba i usluga preko interneta poslednji put	15
4.2 Kupovina ili narudžbina robe ili usluge putem interneta u privatne svrhe u poslednja 12 mesec	16
4.3. Kupovina ili narudžbina roba i usluga u privatne svrhe preko interneta u poslednja 3 meseca godina 2018-2019	17
4.4 Kupovina ili narudžbina roba i usluga u privatne svrhe putem interneta u poslednja 3 meseca u godinama 2018-2019	18
5 Bezbednost na internetu	19
5.1 Kopiranje ili pomeranje fajlova (dokumenata, slika itd) na nekom spoljnom uređaju ili kloud servisu(cloud) u privatne svrhe	19
6 Zaključci	20

1. Pristup u informaciono-komunikacionih tehnologija u domaćinstvima

1.1. Pristup internetu kod kuće ili stana

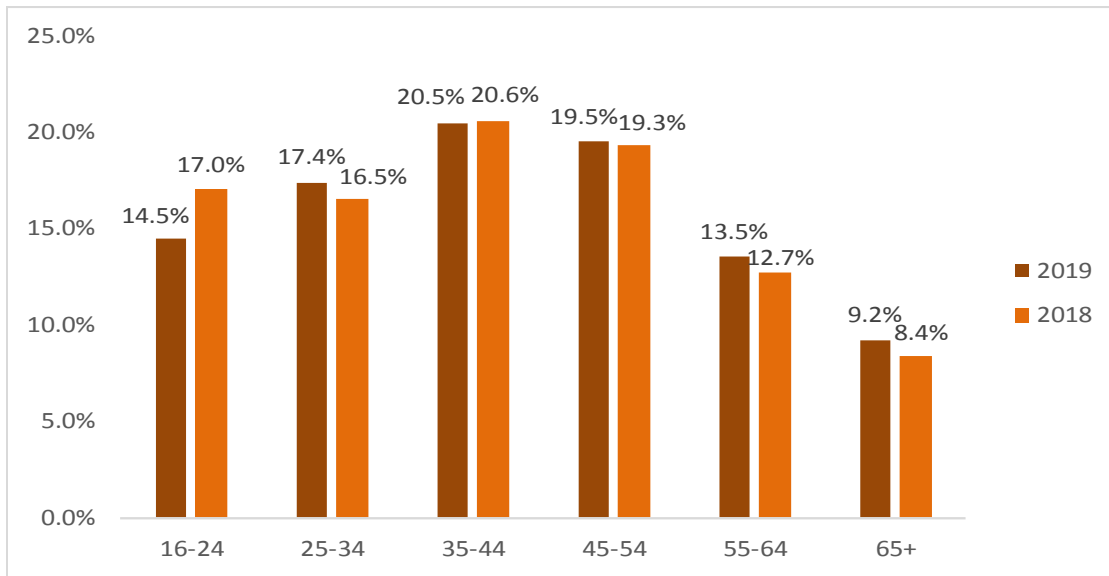
Grafikon 1. Domaćinstva na Kosovu koja su imala pristup internetu kod kuće ili stana u godinama 2017-2019 izraženo u procentima (%)

Kao što se vidi u Grafikonu 1, u 2017.godini procenat domaćinstava koja su imala pristup internetu je bio 88.8%, dok u 2018.godini u poređenju sa 2017.godinom ovaj procenat je povećan za 4.4%, tako da u 2018.godini on je bio 93.2%, dok u 2019.godini nisu primećene promene procenta pristupa interneta kod kuće sa bilo kojeg uređaja, dok u domaćinstvima koja nisu imale pristupe internetu kod kuće sa bilo kog uređaja, u poređenju sa 2018.godinom došlo je do pada od 0.55%.

1.2. Upotreba interneta prema starosnim grupama

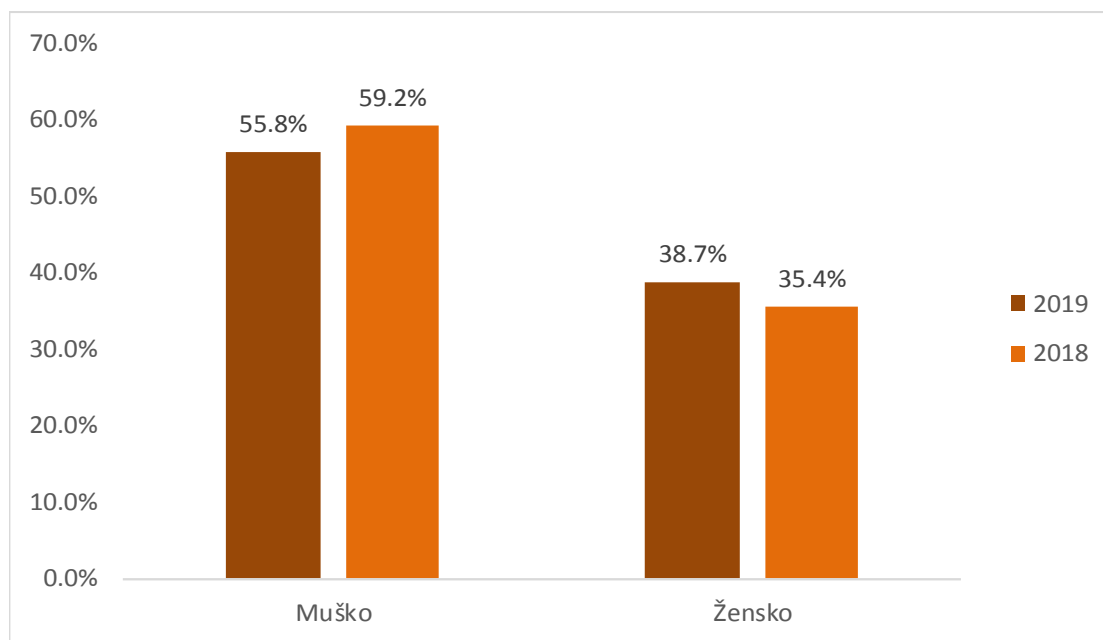
Grafikon 2. Starosne grupe koja su imala pristup internetu kod kuće ili stana u 2018 i 2019.godini izraženo u procentima (%)

Kao što je prikazano na Grafikonu 2, i u 2019.godini kod članova domaćinstva koja su imala pristup internetu kod kuće dominira starosna grupa od 35 do 44 godine, gde je 20,5% imalo pristup internetu kod kuće, sa bilo kojeg uređaja, u odnosu na 2018. godinu uočeno je smanjenje od 0.1%.

1.3. Korisnici Interneta prema polu

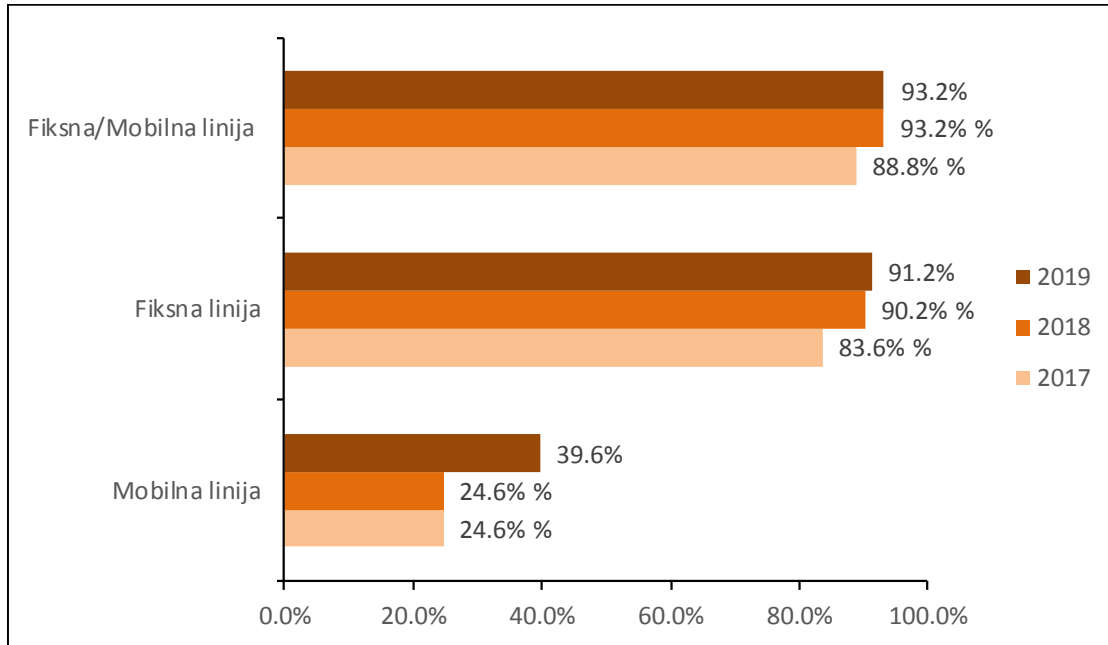
Grafikon 3. Korisnici prema polu koji su imali pristup internetu kod kuće ili stana u 2018 i 2019. godini izraženo u procentima (%)

Podaci prikazani na Grafikonu 3, pokazuju da i ove godine dominira muški rod, kao korisnici interneta sa 55.8%. U odnosu na 2018. godinu, procenat muškaraca kao korisnici interneta je opao za 3.4%, dok kod ženskog spol je došlo do porasta za 3.3%.

1.4. Vrsta pristupa internetu

Grafikon 4. Vrsta pristupa internetu u domaćinstvima u 2019.godini izraženo u Procentima, (%)

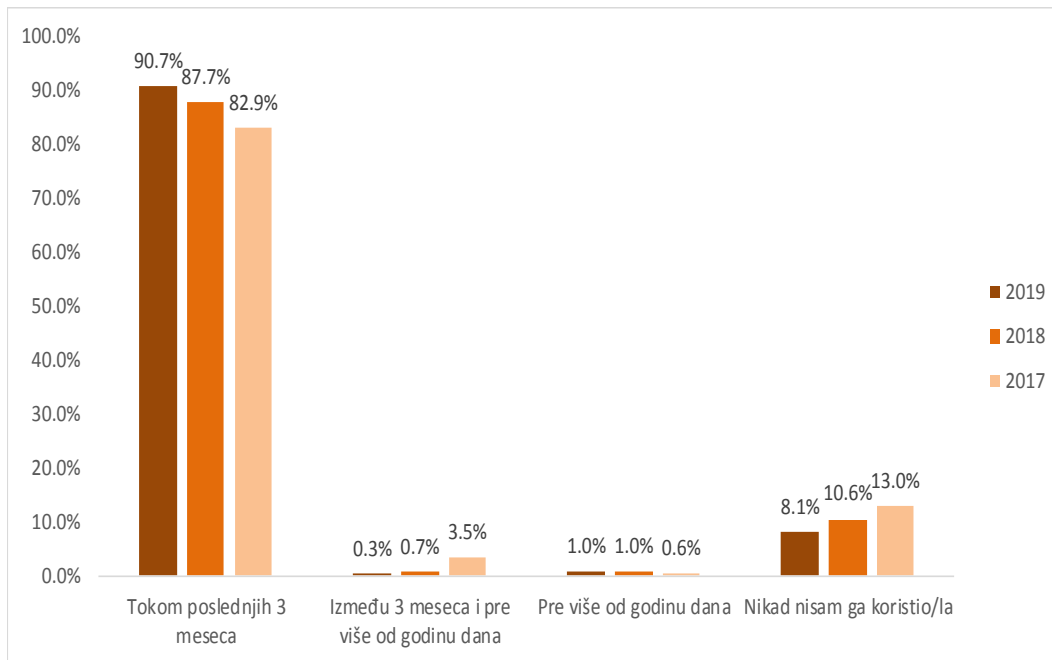
Od 93.2% domaćinstava koja su imala pristup internetu putem fiksne i mobilne linije, 91.2% su imala pristup putem fiksne linije, a 39.6% putem mobilne linije. U odnosu na 2018. godinu, primećeno je da nije bilo promena u procentima je povećanje kod pristupa putem fiksne i mobilne linije, povećanja je bilo i kod pristupa interneta putem fiksne linije za 1%, dok kod mobilne liniji došlo je do povećanja od 15%.

Ispitanici su bili pitani o širokopojasnoj liniji, na primer. DSL, ADSL, VDSL, kablovski internet, satelitski internet, WiFi mrežu. U širokopojasnoj mobilnoj liniji je uključena i linija putem mobilne telefonske mreže, na 3G (npr. UMTS), koristeći (SIM) karticu ili USB, mobilni telefon ili pametni telefon.

2 Korišćenje interneta od strane pojedinaca 16-74. godina u 2019.godini

2.1. Korišćenje interneta poslednji put

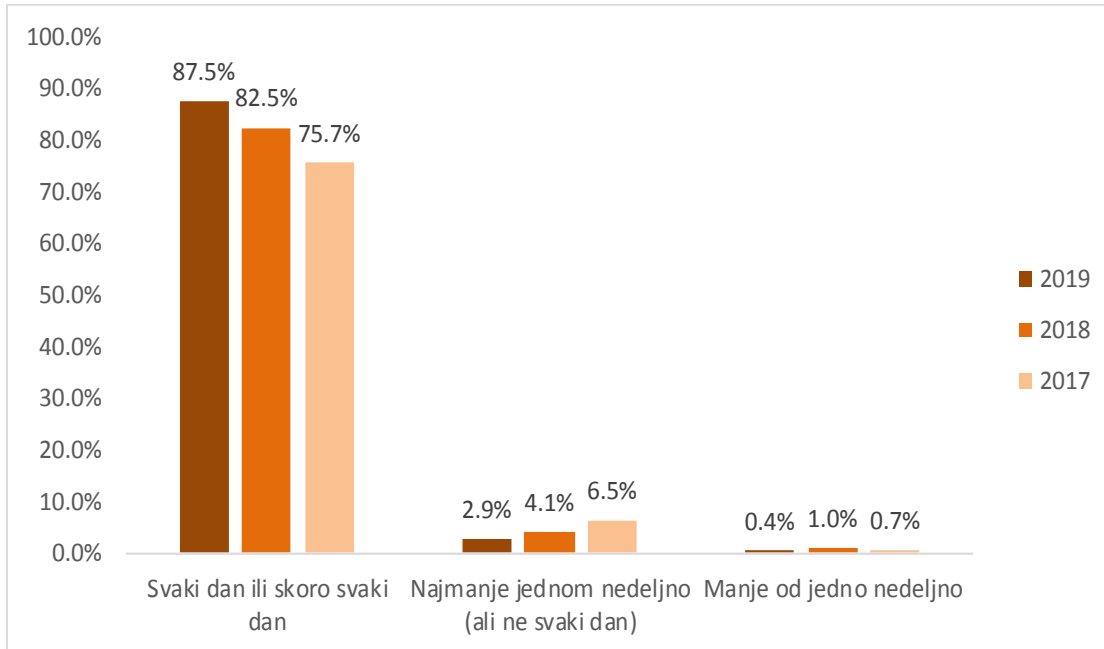
Grafikon 5. Korišćenje interneta poslednji put (kod kuće, na poslu ili drugde) u godinama, 2017-2019 izraženo u procentima (%)

Podaci u Grafikonu 5. jasno pokazuju intenzivno korišćenje interneta gde 90.7% pojedinaca su koristili internet tokom 3 meseca pre intervjuisanja, a 8.1% pojedinaca su se izjasnili da nikada nisu koristili internet, dok u poređenju sa 2018. godinom, došlo je do povećanja od 3% pojedinaca koji su koristili internet tokom tri meseca pre intervjua, dok je došlo do pada procenata pojedinaca koji nikada nisu koristili internet za 2.5%.

2.2. Korišćenje interneta u poslednja 3 meseca

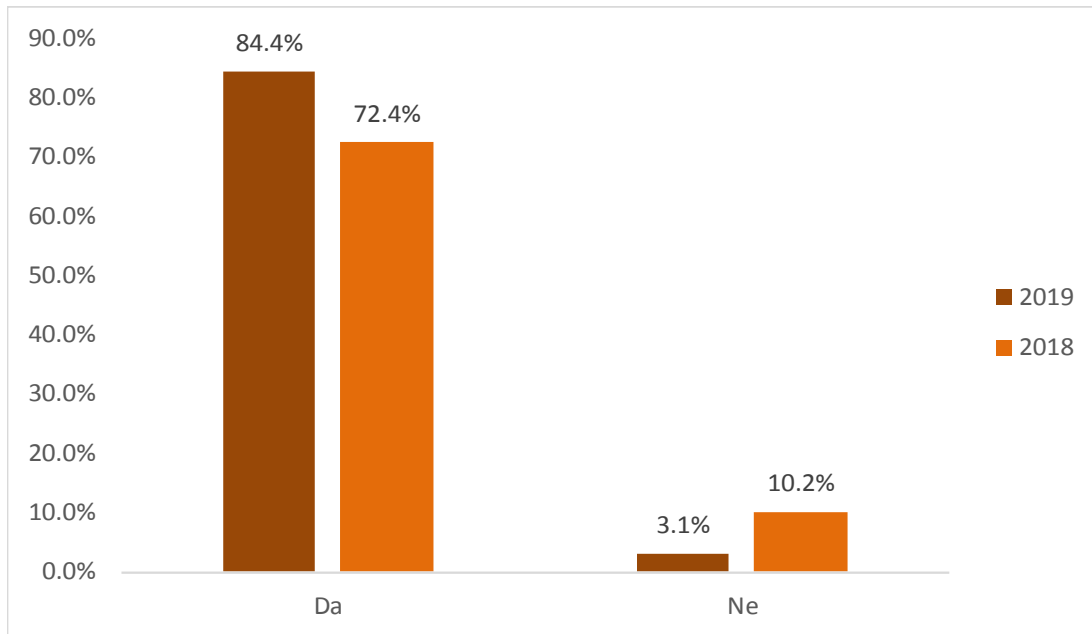
Grafikon 6. Učestalost korišćenja interneta od strane pojedinaca u domaćinstvima u poslednja 3 meseca u godinama, 2017-2019 izraženo u procentima, (%)

Od 90.7% pojedinaca koji su koristili Internet tokom tri meseca pre intervjuja, 87.5% je koristilo Internet svaki dan ili gotovo svaki dan, u odnosu na 2018. godinu, korišćenje interneta od strane pojedinaca je zabeležila rast za 5%.

2.3. Korišćenje interneta nekoliko puta dnevno

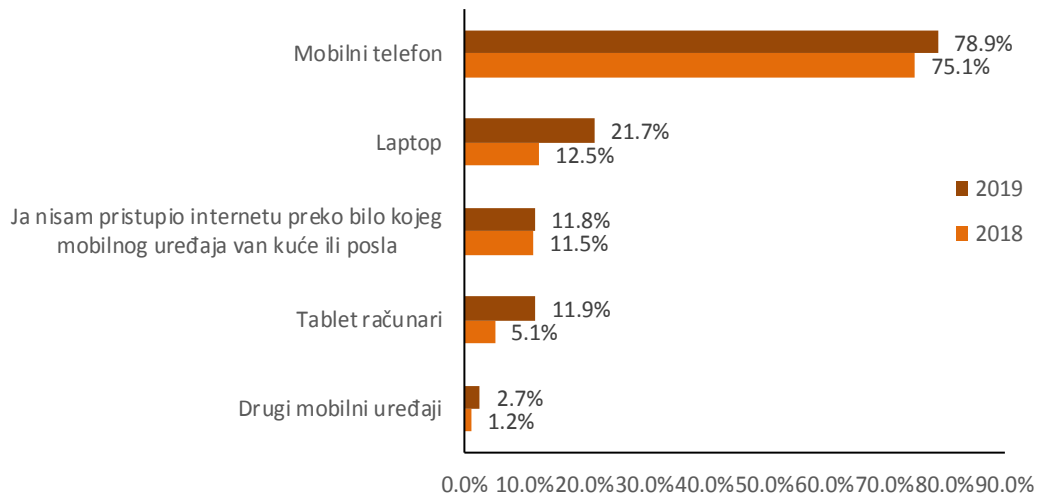
Grafikon 7. Učestalost korišćenja interneta od strane pojedinaca u domaćinstvima nekoliko puta dnevno u godinama, 2018-2019 izraženo u procentima, (%)

Gornji grafikon pokazuje da 87.5% pojedinaca koristi Internet svakodnevno ili skoro svaki dan, dok 84.4% su koristili Internet nekoliko puta dnevno tokom 2019.godine. U odnosu na 2018. godinu, primećuje se da korišćenje interneta od pojedinca u 2019. Godini je zabeležio rast od 12%.

2.4. Korišćenje uređaja za pristup internetu van kuće ili posla u poslednja 3 meseca

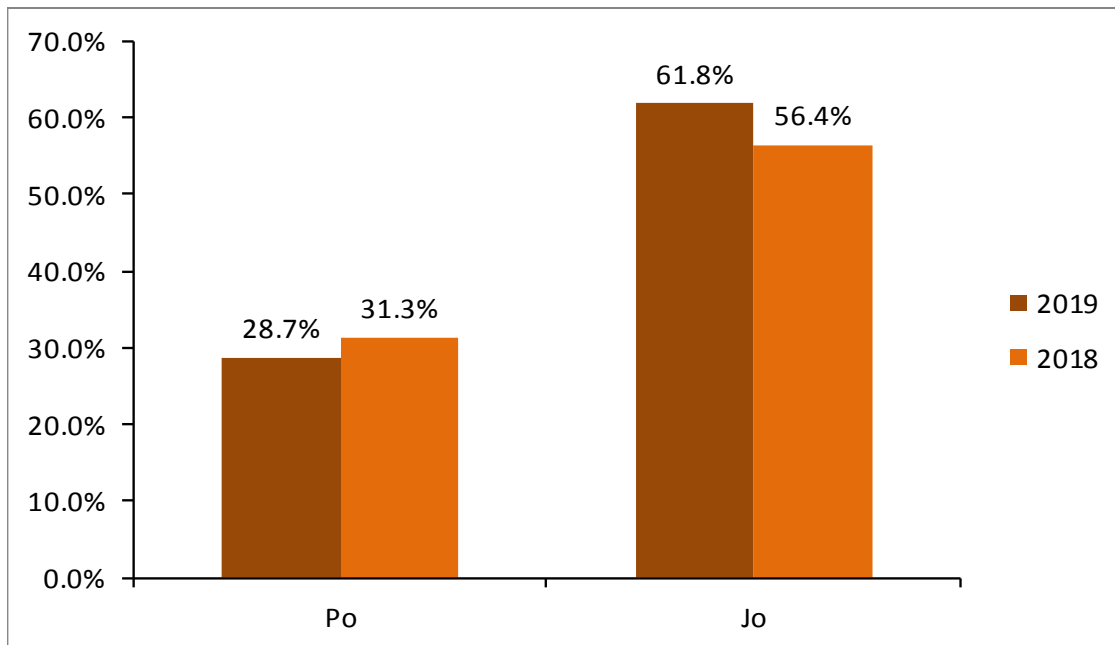
Grafikon 8. Korišćenje uređaja za pristup internetu van kuće ili posla u poslednja 3 meseca u godinama, 2018-2019 izraženo u procentima, (%)

Podaci na Grafikonu 8. pokazuju da je 78.9% pojedinaca koji su imali pristup internetu van kuće ili posla u poslednja 3 meseca 2019. godine putem mobilnog telefona. U odnosu na 2018. godinu došlo je do povećanja korišćenja interneta od strane pojedinaca putem mobilnog telefona za 3.8%.

2.5. Korišćenje u privatne svrhe kloud (cloud) servisa za skladištenje podataka u poslednja 3 meseca

Grafikon 9. Korišćenje u privatne svrhe kloud (cloud) servisa za skladištenje podataka (dokumenata, slika, muzičkih ili video fajlova): Google Drive, Dropbox, Windows, i Cloud, Amazon Cloud Drive

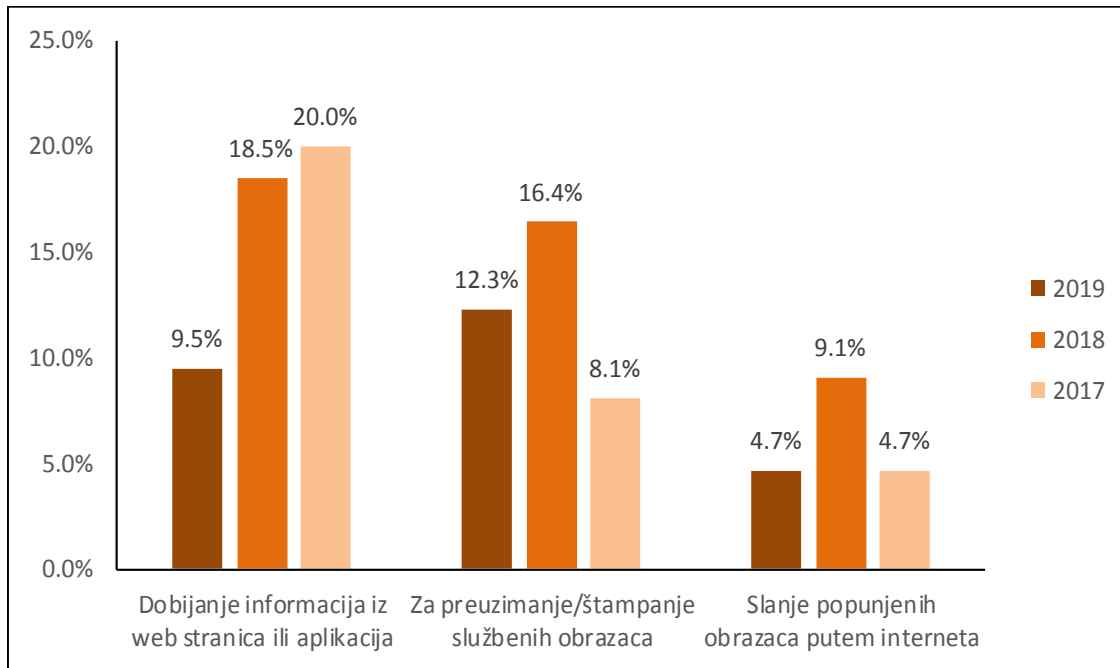

Podaci na Grafikonu 9. pokazuju da je korišćenje kloud servisa u privatne za skladištenje podataka u poslednja 3 meseca 2019. godine 28.7%. U odnosu na 2018. godinu korišćenje interneta u privatne svrhe je zabeležila pad za 2.6%.

3 Korišćenje e-Uprave

3.1. Korišćenje interneta u privatne svrhe za javne usluge, vladine agencije ili upravu, tokom poslednjih 12 meseci

Grafikon 10. Korišćenje interneta u privatne svrhe tokom poslednjih 12 meseci za usluge koje pružaju vladine agencije ili uprava, izraženo u procentima (%)

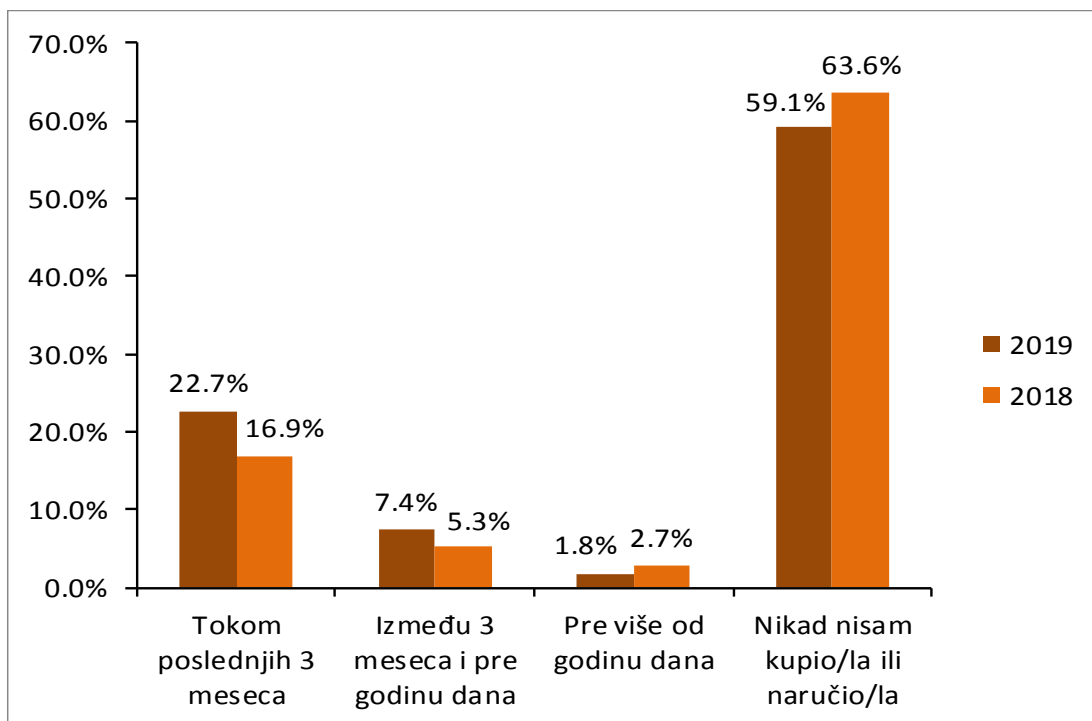

Od 9.52% koji su koristili Internet u privatne svrhe za aktivnosti poput: javnih usluga, vladinih agencija ili uprava, u poslednjih 12 mjeseci, dok u odnosu na 2018. godinu došlo je do pada za oko 9% kod dobijanja informacija sa web stranica ili aplikacija Također je došlo do pada i kod preuzimanja /štampanja službenih obrazaca od oko 4% i 4.4% za slanje popunjenih obrazaca putem interneta.

4 Korišćenje e-trgovine

4.1 . Kupovina ili narudžbina roba i usluga preko interneta poslednji put

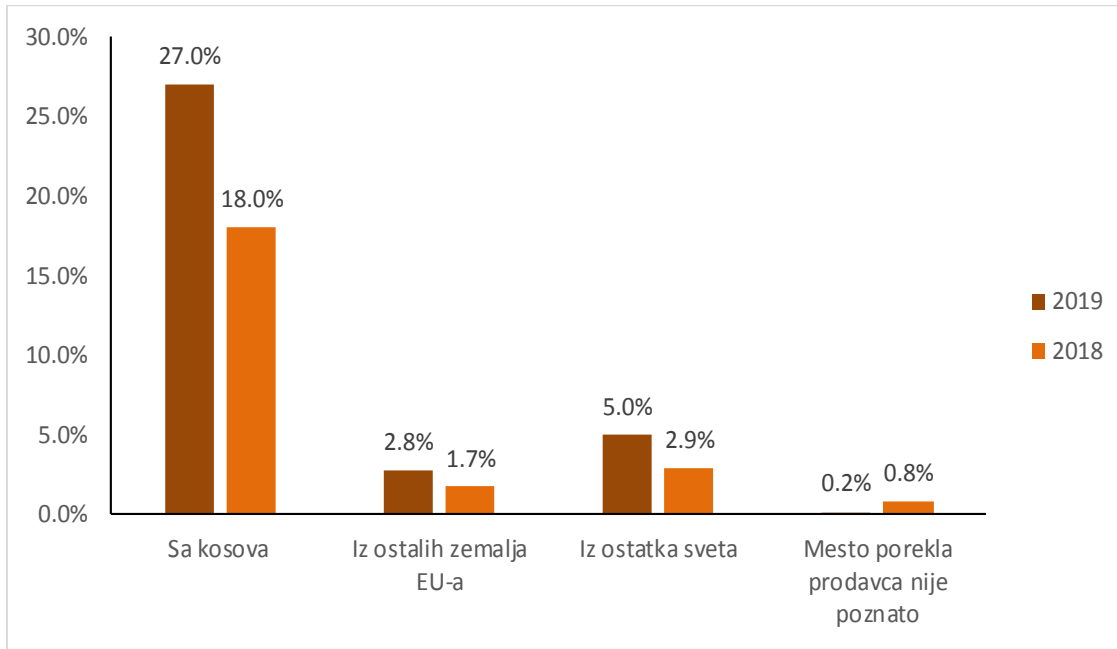
Grafikon 11. Kupovina ili narudžbina roba ili usluga u privatne svrhe preko interneta poslednji put u 2019.godini izraženo u procentima, (%)

Podaci prikazani na Grafikonu 11. pokazuju da su u 2019. godini kupovina ili naručivanje robe i usluga putem Interneta od strane pojedinaca 3 meseca pre intervjuja iznosili 22.7%. U odnosu na 2018. godinu kupovina ili naručivanje robe putem interneta porasla je za 5.8% ,dok pojedinci koji nikad nisu kupili ili naručili robu i usluge putem interneta bili su 59.1%.

4.2 Kupovina ili narudžbina robe ili usluge putem interneta u privatne svrhe u poslednja 12 meseca

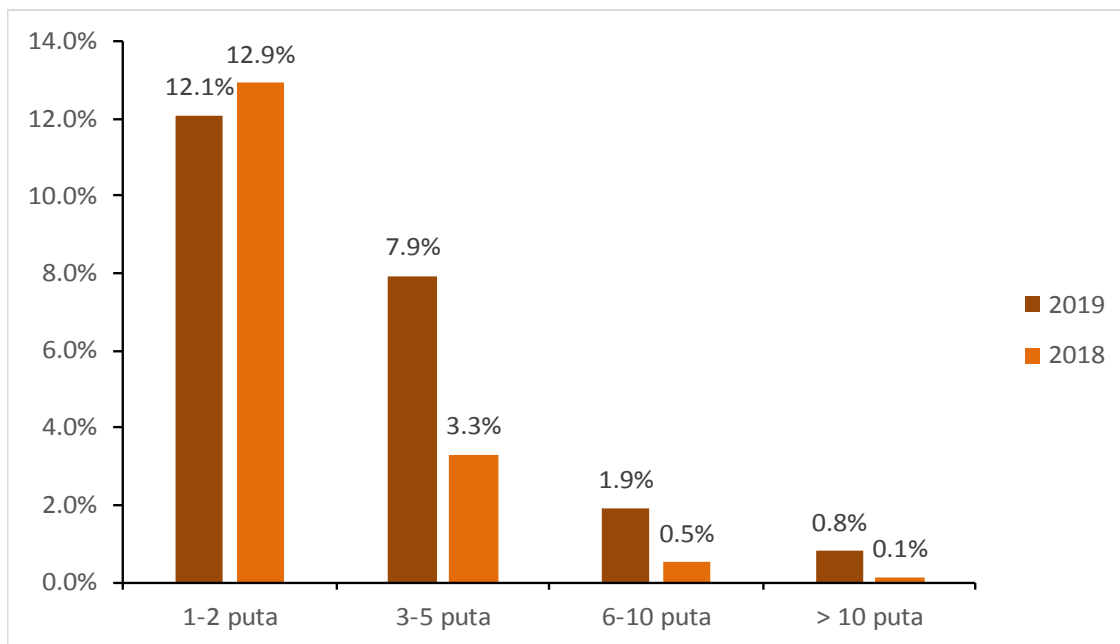
Grafikon 12. Zemlje kupovine ili naručivanje robe ili usluga putem interneta u privatne svrhe u godinama, 2018-2019 izraženo u procentima, (%)

Podaci prikazani na Grafikonu 11. pokazuju da je u 2019. godini kupovina ili naručivanje robe i usluga putem interneta u privatne svrhe u poslednjih 12 meseci na Kosovu iznosilo 27%. U odnosu na 2018. godinu kupovina ili naručivanje robe i usluga u privatne svrhe povećana je za 9%.

4.3. Kupovina ili narudžbina roba i usluga u privatne svrhe preko interneta u poslednja 3 meseca godina 2018-2019

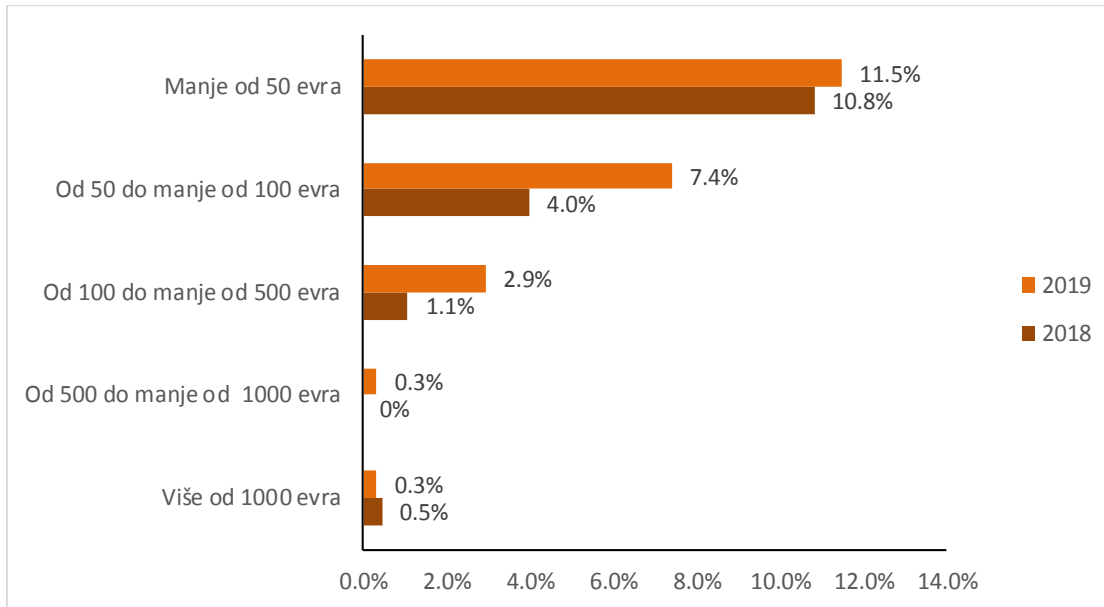
Grafikon 13. Koliko puta ste kupili ili naručili robu ili usluge putem interneta u privatne svrhe u 2019.godini, izraženo u procentima, (%)

Tokom 2019. godine 12.1% ispitanika izjavilo je da je tokom referentnog perioda 2019. godine dva puta kupovali ili naručili robu ili usluge u privatne svrhe putem interneta. U odnosu na 2018. godinu imamo pad od 0,8%, dok je zabeležen porast za 4.6% onih koji su izjavili da su tokom ovog referentnog perioda kupovali ili naručili robu ili usluge 3-5 puta, takođe i broj onih koji su izjavili da su 6-10 puta kupovali ili naručili robu putem interneta je povećao za 1.4%, a broj onih koji su više od 10 puta kupovali ili naručili robu uputem interneta tokom ovog perioda povećan je za 0.7%.

4.4 Kupovina ili narudžbina roba i usluga u privatne svrhe putem interneta u poslednja 3 meseca u godinama 2018-2019

Grafikon 14. Novčani iznos kupljene/naručene robe ili usluge od pojedinaca u privatne svrhe putem interneta u 2019.godini izraženo u procentima, (%)

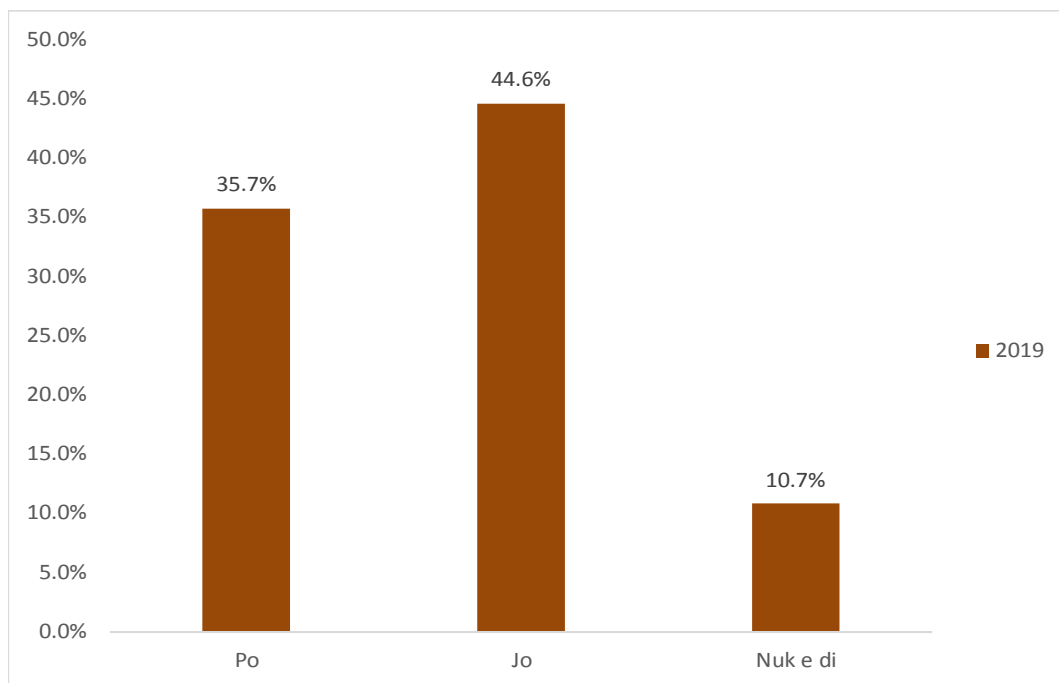

Kao što je prikazano na Grafikonu 14. u 2019. godini 11.5% ispitanika izjavilo je da je iznos novca koji je utrošen za kupovinu ili naručivanje robe ili usluga putem interneta u privatne svrhe bio manji od 50 evra, dok je samo 0.3% ispitanika izjavilo da su kupovali ili naručivali robe i usluga putem interneta u vrednosti od 100 eura i više. U odnosu na 2018. godinu, došlo je do povećanja od 0.7% kod kupljene/naručene robe ili usluge u iznosu od manje od 50 evra, dok je kod kupljene ili naručene robe ili usluge u vrednosti više od 1000 evra došlo je do pada od 0.2%.

5 Bezbednost na internetu

5.1 Kopiranje ili pomeranje fajlova (dokumenata, slika itd) na nekom spoljnom uređaju ili klaud servisu(cloud) u privatne svrhe

Grafikon 15. Kopiranje ili pomeranje fajlova (dokumenata, slika itd) na nekom spoljnom uređaju ili klaud servisu(cloud) u privatne svrhe u 2019. godini izraženo u procentima, (%)

Tokom 2019. godine, procenat ispitanika koji su izjavili da su napravili kopije ili rezervne kopije fajlova u privatne svrhe putem bilo kojeg spoljnog uređaja za skladištenje ili klaud servisa bio je 35.7%.

6 Zaključci

Brzi razvoj upotrebe Informacione Tehnologije i Komunikacije je primetno i iz rezultata ankete IKT 2019.

U 2019.godini, 93.2% domaćinstva na Kosovu su imala pristup internetu kod kuće ili stana sa bilo kog uređaja. (Grafikon 1).

Podaci u Grafikonu 2 prikazuju korisnike Interneta prema starosnim grupama, gde starosna grupa koja vodi sa 21% je starosna grupa 35-44.godina. (Grafikon 2)

Kod korisnika interneta prema polu, vode muškarci sa 55.8%, dok procenat žena korisnika interneta je 38.7% (Grafikon 3)

93.2% domaćinstava koja su imala pristup internetu putem fiksne i mobilne linije, 91.2% su koristili fiksnu liniju, dok 39.6% mobilnu liniju. (Grafikon 4).

Podaci u Grafikonu 5 pokazuju na intenzivnu upotrebu Interneta. 90.7% pojedinaca koji su koristili Internet tokom 3 meseca pre intervjuja, dok 8.1% pojedinaca je izjavilo da nikada nisu koristili internet. (Grafikon 5).

90.7% pojedinaca koji su koristili internet tokom 3 meseca pre intervjuja, 87.5% su koristili internet svaki dan ili skoro svaki dan. (Grafikon 6).

Korišćenje interneta od 87.5% pojedinaca koji su koristili Internet svaki dan ili skoro svaki dan, gde 84.4% su koristili internet nekoliko puta dnevno. (Grafikon 7).

78.9% pojedinaca koristilo je internet van kuće ili posla u poslednja tri meseca od mobilnog telefona. (Grafikon 8).

28.7% pojedinaca koristilo je internet u privatne svrhe za usluge putem interneta ili za skladištenje dokumenata, slika, muzičkih ili video fajlova: Google drive, Dropbox, Windows Skydrive, iCloud, Amazon Cloud Drive. (Graf 9).

9.5% pojedinaca je koristilo internet u privatne svrhe za usluge kao što su: javne usluge, vladine agencije ili uprava, tokom poslednjih 12 meseci. (Grafikon 10).

Procenat pojedinaca koji su kupili ili naručili poslednji put robu ili usluge u privatne svrhe putem interneta je povećan za 5.8% u odnosu na 2018.godinu kada je ovaj procenat bio 22.7%. (Grafikon 11).

27% zemalja su kupile ili naručile robu ili usluge u privatne svrhe putem interneta u 2019.godini (Grafikon 12)

12.1% ispitanika izjavilo je da su kupili ili naručili robu ili usluge 1-2 puta u privatne svrhe putem interneta u 2019.godini (Grafikon 13)

11.5% ispitanika izjavilo je da su potrošili do 50 evra za kupovinu ili naručivanje robe ili usluga u privatne svrhe putem interneta u 2019. godini (Grafikon 14)

35.7% ispitanika izjavilo je da su napravili kopije ili rezervne kopije fajlova u privatne svrhe putem bilo kojeg spoljnog uređaja za skladištenje ili internet cloud servisa u 2019. godini (Grafikon 15)

Agencija za Statistike Kosova

Kratak opis

Agencija Statistike Kosova je profesionalna institucija koja se bavi prikupljanjem, obradom i objavljivanjem službenih podataka statistika. Kao takav deluje od 1948.godine i prošao je kroz nekoliko istorijskih faza, strukturiran prema državnom uređenju tog vremena.

Dana 2. avgusta 1999, Agencija je nastavila svoj profesionalni rad (posle 9 godina prekida svih statističkih serija na štetu interesa Kosova), kao nezavisna institucija u okviru Ministarstva za državnu upravu. Od datum 12.12.2011 ove Agencije posluje u okviru Vlade Kosova. Kancelarija se finansira od Konsolidovanog budžeta Kosova, ali i od donatora za posebne projekte i tehničku profesionalnu podršku.

Agencija Statistike Kosova deluje na osnovu Zakona br.04/L-036, koji je stupio na snagu 12.12.2011. Program Zvanične Statistike, 2013/2017 je na implementaciji za razvoj statističkog sistema u korelaciji sa statistikama Evropske unije (EUROSTAT-a).

Agencija Statistike Kosova ima sledeću organizacionu strukturu: *Departmane za proizvodnju statistika, Departman za ekonomske statistike, Departman za nacionalnih računa, Departman za statistiku stanovništva, Departman poljoprivrede i životne sredine i Departman za socijalne statistike. Departmani podrške; Departman za metodologiju i informatičku tehnologiju, Departman za politike, planiranja, kordinacije i komunikacije, Departman popis i istraživanje i Departman administracije. U okviru Agencije takođe su obrazovana i Regionalne kancelarije su u Đakovici, Gnjilanu, Mitrovici, Peći, Prizrenu, Prištini i Uroševcu.*

Ukupno zaposleni su 155 radnika, od njih 100 (68.0%) u sedištu Agencije, dok u Regionalnim Kancelarijama 47 (32.0%). Agencija ima sledeću kvalifikacionu strukturu: 75,5% sa visokom obrazovanjem, 12,3% sa višim obrazovanju i 12,3% sa srednjem obrazovanjem.

Mi imamo profesionalnu i tehničku saradnju sa svim ministarstvima Vlade Kosova, a posebno sa Ministarstvom ekonomije i finansija, Centralnom bankom Kosova, sa međunarodnim institucijama, EUROSTAT-om, Međunarodnim monetarnim fondom, Svetskom bankom, SIDA iz Švedske, DFID-om, UNFPA, UNDP, UNICEF i sa statistikama zemalja u regionu.

Agencija Statistike Kosova skoro u potpunosti pokriva teritoriju Republike Kosova, na osnovu strukture statističkih krugova, kao osnovna i jedina jedinica na nivou zemlje. Sva istraživanja sprovedena na terenu koriste uzorke koji pokrivaju ove popisne statističke krugove ali, i metodologiju skladu sa međunarodnim preporukama. Tokom prikupljanja statističkih podataka i izveštaja od izveštajnih jedinica angažuju se: stručnjaci, tehničari, administratori, građani mesnih kancelarija, terenski popisivači regionalnih kancelarija.

U 2011.godini uspešno je sproveden projekat Popisa Stanovništva, Domaćinstava i Stanova, dok u 2014.godini je takođe uspešno je sproveden Popis Poljoprivrede. Podaci dobijeni iz ovih popisa će imati važnu ulogu u izradu razvojnih politika.

Misija agencije; da zadovolji potrebe korisnika sa kvalitetnim, blagovremenim i objektivnim statističkim podacima, u vremenu i prostoru, tako da korisnici imaju pouzdane osnovne redovne preglede u interesu planiranja i razvoja tokom izrade projekata na opštinskom nivou i nivou zemlje. Da podrži vladine institucije, naučne institute, i akademiju, poslovna preduzeća kao i samostalne istraživače u cilju obezbeđivanja odgovarajućih informacija donosiocima odluka i drugim korisnicima na Kosovu.

- **Adresa:** **AGENCIJA ZA STATISTIKE KOSOVA,**
Ul. "Zenel Salihu", br. 4, 10000 Priština
- **Telefon:** +383 (0) 38 200 31 129
Izvršni direktor: +383 (0) 38 200 31 112
- **Fax:** +383 (0) 38 235 033
- **E-mail:** infoask@rks-gov.net
- **Veb-stranica:** <http://ask.rks-gov.net/>